

► Beveiligingsindustrie Israël is een schimmige wereld

'Bedrijven dragen bij aan militarisering'

Israël wil Europa helpen in de strijd tegen terreur. Maar de Israëlische beveiligingsindustrie opereert geheimzinnig en haar producten zijn gevaarlijk.

Jan Franke

Herzliya

NSO Group wil het allerliefst onzichtbaar zijn. Op het adres van het bedrijf in de slaperige kustplaats Herzliya huist een andere firma. Er zijn geen flitsende reclames die je van een succesvol technologiebedrijf met een geschatte waarde van 1 miljard dollar zou verwachten.

NSO Group heeft niet eens een website. Toch zorgde de geavanceerde spionagesoftware die hier is ontwikkeld onlangs wereldwijd voor opschudding. Dat gebeurde nadat Ahmed Mansoor, een prominente mensenrechtenactivist uit de Verenigde Arabische Emiraten, sms-berichten met hyperlinks op zijn telefoon ontving. Mansoor rook onraad en stuurde

“**Dit is een van de meest geavanceerde spionageprogramma's die ik ooit heb gezien**

—Mike Murray, softwareonderzoeker

screenshots van het bericht naar computerbeveiligingsbedrijf Lookout en softwareonderzoekers in Canada. Hun conclusies waren ronduit schokkend. De sms-berichten verborgen software waarmee Mansoors iPhone 6 met slechts één klik ongemerkt kon worden overgenomen. Via de camera, microfoon en gps zouden de makers hem overal kunnen volgen en afluisteren. iPhone-maker Apple bracht met spoed een update uit om het lek te dichten.

„Dit is een van de meest geavanceerde spionageprogramma's die wij ooit hebben gezien”, stelde onderzoeker Mike Murray van Lookout. Zijn team herleidde het programma naar computerservers van NSO Group, in het slaperige stadje Herzliya.

In een brochure op de website van het Israëlische ministerie van Defensie omschrijft NSO Group zich als 'leider op het gebied van digitale oorlogvoering'. De spionagesoftware op de telefoon van Ahmed Mansoor verkoopt het bedrijf onder de naam 'Pegasus' aan politie- en inlichtingendiensten over de hele wereld. Behalve in de Verenigde Arabische Emiraten werd Pegasus volgens de onderzoekers ook in Saudi-Arabië, Bahrein, Oezbekistan en Jemen gebruikt. Dat zijn landen met een zeer slechte repu-

▼ Premier Rutte schudt de hand van premier Netanyahu van Israël tijdens diens recente bezoek aan Nederland. FOTO REUTERS

▲ Mensenrechtenactivist Ahmed Mansoor. Zijn telefoon zat vol afluistersoftware.

FOTO AP

tatie op het gebied van mensenrechten en democratie.

„Wij verkopen onze systemen enkel aan erkende overheden en houden ons aan de exportregels van het ministerie van Defensie”, zegt Zamir Dahbash, woordvoerder van NSO Group. „Wij leveren alleen de technologie en bemoeien ons niet met de uitvoering.”

Volgens een rapport van de Britse privacywaakhond Privacy International is NSO Group een van de 27 commerciële spionagebedrijven in Israël. De bedrijven verkopen afluisterapparatuur, spionagesoftware, geïnte-

greerde camerasystemen en drones. De sector groeit als kool, vooral door de groeiende vraag in Europa.

„Sinds de oorlog tegen het terrorisme en de verhoogde terreurdreiging is de vraag geëxplodeerd. Bedrijven als NSO Group worden opgericht door mensen die in technologische inlichtingeneenheden van het Israëlische leger (IDF) hebben gediend”, zegt Shir Hever, een Israëlische politiek econoom die de export van de Israëlische beveiligingsindustrie onderzoekt. „Deze eenheden staan bekend als de meest geavanceerde ter wereld.

De oprichters gebruiken hun militair-technologische kennis en de reputatie van de IDF om rijk te worden.”

Dat lukt aardig. De beveiliging en surveillance van de Olympische Spelen in Brazilië werd verzorgd door het Israëlische bedrijf International Security and Defense Systems, een opdracht waarmee ruim 2,2 miljard dollar was gemoeid. Diverse Israëlische commerciële spionagebedrijven stellen in gesprekken met het AD dat zij Europese inlichtingendiensten helpen bij het opsporen van jihadisten en andere extremisten op internet en bij de beveiliging van vliegvelden. Zij willen niet met naam in de krant en mogen geen namen van klanten noemen.

Toestemming

„Bedrijven zoals NSO Group moeten voor hun export expliciet toestemming vragen van het ministerie van Defensie. Daarbij wordt gekeken of de technologie niet in verkeerde handen kan vallen of de Israëlische staatsveiligheid kan ondermijnen”, zegt Eitay Mack, een Israëlische mensenrechtenadvocaat, die zich inzet voor transparantie over Israëls beveiligingsexport. De regels zijn streng, maar volgens Mack schiet het toezicht tekort.

Vorige week woensdag werd bekend dat NSO Group van het ministe-

“**Producten maken iedere burger met afwijkende standpunten kwetsbaar**

—Eitay Mack, mensenrechtenadvocaat

rie toestemming kreeg om de spionagesoftware, die op de telefoon van Ahmed Mansoor werd aangetroffen, te verkopen aan 'een Arabisch bedrijf' waarvan de naam en herkomst onvermeld bleven, conform de richtlijnen van het ministerie. „Het is een schimmige sector. De producten van deze bedrijven maken iedere burger met afwijkende, maar legale politieke standpunten kwetsbaar.”

„Israëlische bedrijven staan er om bekend dat zij bereid zijn zaken te doen met partijen waar Europese bedrijven hun handen niet aan willen branden.” Mack pleit daarom voor betere wetgeving en nauwer toezicht door de Europese Unie op de activiteiten van Israëlische spionagebedrijven. „Nu stelt de wet dat deze spionagesystemen geen dodelijke wapens zijn. Maar wat als deze apparatuur wordt gebruikt om ongevaarlijke politieke activisten op te pakken? Deze bedrijven dragen bij aan de militarisering van de wereld.”

NSO Group geeft geen commentaar op haar activiteiten en klanten. In een schriftelijke verklaring zegt het bedrijf: „Onze missie is om de wereld veiliger te maken. Wij helpen erkende overheden bij het opsporen van criminaliteit en terreur.”